

Van Lijst Ruis tot Politieke Combinatie of hoe een lokale beweging vorm kreeg

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 1970 veranderde het politieke landschap in Son en Breugel wederom ingrijpend. De partij Gemeentebelangen hield op te bestaan, terwijl Lijst Ruis zich officieel omdoopte tot de Vrije Democratisch Partij (VDP). Tegelijkertijd groeide het besef dat samenwerking nodig was om meer invloed te krijgen in de gemeentepolitiek.

Onder leiding van Bert van Boxtel (VDP), Martien van de Ven (D66), Gerard Schöttelndreier (Protestants Christelijke Groepering) en een groep Onafhankelijken — waaronder de heren De Ligny, Miltner, Timmermans, Verhagen en De Wit — ontstond een brede lokale coalitie. Omdat er nog geen nieuwe naam was gevonden, werd voor de verkiezingen gekozen voor **Lijst Van de Ven**, met de slogan "*Onze gemeente ÉÉN gemeente*".

Speerpunten van 1970

Het verkiezingsprogramma was opvallend vooruitstrevend. Belangrijke thema's waren onder meer:

- Een gecombineerd open en overdekt zwembad
- Oplossing van het brugprobleem bij het Wilhelminakanaal
- Een omleiding van de provinciale weg om het verkeer uit de dorpskern te weren
- Herstel van de kerktoerenruïne
- Een gezellig dorpscentrum voor Son
- Een veilig "bejaardenpad" van Huize De Vloed naar het centrum

Ook toen al speelde de discussie over de "Agglomeratie Eindhoven". De mogelijke gewestvorming zorgde voor onrust: inwoners wilden koste wat kost voorkomen dat Son en Breugel zou worden opgeslokt door Eindhoven. Tegelijkertijd zag men in dat samenwerking tussen gemeenten noodzakelijk was. Sinds 1966 maakte Son en Breugel al deel uit van het Samenwerkingsorgaan Agglomeratie Eindhoven.

Op milieugebied gold het principe "*de vervuiler betaalt*". De stinksloot bij de scouting en de overlast van de Destructor stonden hoog op de agenda. Verder wilde men het dorpskarakter behouden door de woningbouw te temporiseren en aandacht te hebben voor een sociaal evenwichtige bevolkingssamenstelling. Voor minder draagkrachtige zelfbouwers werd een woningruimtecommissie voorgesteld, en ook de aanpak van krotwoningen kreeg prioriteit.

Een verkiezingstoto in het dorp

Opvallend was de ludieke verkiezingstoto die Lijst Van de Ven organiseerde in april en mei 1970. Inwoners konden voor 25 cent per voorspelling raden hoeveel zetels de vier partijen zouden behalen. De hoofdprijs: een draagbare radio van fl. 150,-, beschikbaar gesteld door Radio Van Berkel aan de Nieuwstraat. De opbrengst ging naar het toekomstige zwembad.

Een klinkende verkiezingsuitslag

De samenwerking bleek een schot in de roos. Lijst Van de Ven behaalde 30% van de stemmen en kreeg 5 van de 15 raadszetels.

Voor het eerst trad de partij toe tot het college van B&W. Martien van de Ven werd de eerste wethouder van wat heel wat later Dorpsvisie zou worden.

Kort na de verkiezingen kreeg de nieuwe beweging een definitieve naam: **Politieke Combinatie (PK)**.

De verkiezingen van 1974

In 1974 deed PK voor het eerst onder die naam mee aan de verkiezingen. Op de lijst stonden nieuwkomers als Jan Lavrijssen, Frans Tausch, Koos Westhoff, Jan Broks, Rinie Vorstenbosch en Ben Hoonhout, naast bekende gezichten als Mien Ruis, Albert Merks en Bert van Boxtel.

Meeregeren kost vaak zetels, en dat bleek ook toen: PK haalde 18% van de stemmen en zakte van vijf naar drie zetels. De landelijke populariteit van de VVD en het uittreden van Christa van Wijngaarden — die onder Gemeentebelangen een nieuwe poging deed om zelfstandig in de raad te komen — speelden daarbij een rol. De wethoudersposten gingen dat jaar naar CDA (Jan de Haas) en VVD (Mieke Eggermont-de Mast).

In augustus 1974 nam Bert van Boxtel, één van de oprichters van deze voorloper van Dorpsvisie, afscheid als fractievoorzitter. Tijdens zijn afscheidsbijeenkomst ontving hij een zelfgemaakte oorkonde, een warm en persoonlijk gebaar voor iemand die jarenlang een bepalende rol had gespeeld in de ontwikkeling van de lokale politiek en in het bijzonder binnen Dorpsvisie.

Ruim vijftig jaar later, bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022, keerde Bert terug in een nieuwe rol: voorzitter van de Kiescommissie van Dorpsvisie. Met zijn kenmerkende betrokkenheid en rustige vastberadenheid gaf hij leiding aan het selectieproces. Onder zijn voorzitterschap verliep de campagne opnieuw succesvol. Dorpsvisie behaalde bijna 21 procent van de stemmen en vier van de zeventien zetels, waarmee de partij de grootste in de gemeente bleef.

Tragisch genoeg heeft Bert deze verkiezingsuitslag niet meer mogen meemaken. Kort voor de verkiezingen eind februari 2022 werd hij op 84-jarige leeftijd plotseling ziek en overleed hij.

Tot op het laatst bleef Bert actief betrokken. Tijdens achterbanvergaderingen bracht hij waardevolle inzichten in, en als adviseur van bestuur en fractie was hij een betrouwbare en scherpzinnige raadgever. Zijn bijdrage aan de lokale democratie en aan Dorpsvisie was groot; zijn nalatenschap blijft voelbaar.

*Theo Groenemans,
fractiesecretaris Dorpsvisie*